

9. ТЕМАТИЧНИЙ НАПРЯМ «ПРАВОВА ДОПОМОГА ЛЮДИНІ: ЗАГАЛЬНО-ФІЛОСОФСЬКІ ТА ПСИХОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ».

Гуменюк Н.Я.,

доцент кафедри

соціальних комунікацій та права

ІФНТУНГ

ГУМЕНЮК Н.Я.

РЕГУЛЮВАННЯ ПСИХОЕМОЦІЙНИМ СТАНОМ ЮРИСТА В ПРОЦЕСІ НАДАННЯ ПРАВОВОЇ ДОПОМОГИ

Потреба у наданні правової допомоги, зумовлена викликом самого суспільства. Свідченням того є події, що сколихнули людство, і призвели до емоційного напруження та стресового стану, економічні, політичні зміни, які не завжди відповідають і узгоджуються із потребами, інтересами та ціннісними орієнтаціями особистості. Все це, і інше, в цілому слугують передумовою внутрішньо-особистісних конфліктів і визначають способи неадекватного реагування на ситуацію. Головною особою у врегулюванні правових питань, а відтак і відповідного психоемоційного стану, виступає правовик (юрист, адвокат, суддя, слідчий).

Психоемоційний стан – це цілісна реакція людини, обумовлена дією чинників зовнішнього середовища і внутрішніх умов, до яких відносяться структури психічного і фізіологічного рівня.

Професія юриста вимагає об'єктивного підходу до ситуацій, відсуваючи на задній план почуття симпатії чи антипатії до подій або особистості. Вона насичена подіями, які постійно викликають у нього позитивні або негативні емоції. Психологічна наука розробила методики емоційного тренування. Зміст методик базується на взаємозв'язку емоцій і фізичних дій – «гімнастика почуттів і емоцій». Інтенсивно використовується аутогенне тренування, яке являє собою процес самонавіювання. Головним знаряддям цього тренування є слово, звернене до себе.

Особливе значення надається самоспостереженню, самоаналізу, систематичному контролю над власною поведінкою.

Отже, юристу у своїй діяльності необхідно враховувати той факт, що настрої істотно впливає на сприйняття людини. У бадьорому, гарному настрої він схильний виконувати більше роботи, ніж зазвичай, об'єктивно вирішувати поставлені завдання, своєчасно встановлювати контакти з людьми. У похмурому, пригніченому, пригніченому настрої людина працює без інтересу, виконує дії без ініціативи, більше відзначає негативного у поведінці людей і не помічає позитивні якості особистості. Слідчий, наприклад, в пригніченому настрої нерідко перебільшує або переоцінює окремі докази.

Тривалий пригнічений настрої сприяє накопиченню негативних емоцій. У такому стані правник надає невинувато велике значення дрібним фактам і на ухилення від незначних конфліктів витрачає набагато більше сил, ніж потрібно.

Так, у процесі розслідування злочинів часто виникають екстремальні ситуації, які викликають у слідчого емоційну напруженість (стрес) в тій чи іншій формі: гальмівній (погане перемикавання уваги, повільне виконання розумових операцій та ін.), імпульсивній (непродумані скоростиглі рішення, метушливість, невинувато поспіх і т.д.), генералізуючій (сильне збудження, байдужість, приреченість і т.п.).

Таким чином, юрист повинен систематично формувати в собі вміння контролювати власні емоції і підвищувати психологічну захищеність. Утрата чуйності, уваги, співчуття, презирства, обурення, здивування, інших емоцій і почуттів сприяє появі ознак професійної деформації юриста.

Література

1. Сельє Г. Стрес без дистресу / Г. Сельє – М., 1982. С. 65.
2. Фресс П. Експериментальна психологія / П. Фресс, Ж. Піаже – М., 1975. Вип. 5. С. 139.